

La Tinença de Benifassà

La Tinença o Setena de Benifassà, està formada per set localitats (Ballestar, Bel, Boixar, Castell de Cabres, Coratxà, Fredes, i la Pobla de Benifassà); va pertànyer en feu a l'Abat del Monestir, actualment ocupat per **monges cartoixes de l'Orde de Sant Bru**.

Vista del Ballestar

Durant l'època musulmana la vida dels seus habitants es desenvolupava al recer del castell de **Beni Hassan**, que fou conquerit per **Jaume I** (1208-1276), el qual ordenà construir el primer monestir del **Cister** al **País Valencià**; fou l'abat del monestir, **Berenguer de Concavella**, amb una carta pobla de l'**11 de gener** del **1261**, sobre els llogarets de **Bel·loc i Albari**, qui va fundar el poble que històricament es mantingué dintre de la Tinença, o Setena, de Benifassà.

La Pobla de Benifassà

Va ser fundada per l'abat Berenguer de Concavella amb una carta de poblament, la de l'**11 de gener** de 1261, sobre els llogarets de Bel·loc i Albari. En el seu terme es troben les restes del monestir de Benifassà, fundat per monjos del **Monestir de Poblet** en **1233** sent ja, en **1250**, un dels grans senyorius eclesiàstics valencians medievals. També es troba en el seu terme el poblat de Mangraner, la carta de poblament del qual és de **4 de maig** de **1269**.

Bellestar

Etimologia

La **carta pobla** l'esmenta diverses vegades, sempre com a *Bellestar* (sense l'article).

De fa més d'un segle ençà i per mants motius el nom rep diverses ortografies utilitzades per ens oficials, malgrat que l'Ajuntament opta a la seua pàgina web per *Ballestar*.[[]

Història

La història del Bellestar està vinculada a l'antic monestir del Cister de **Santa Maria de Benifassà**. Segons les cròniques del monestir, els seus habitants treballaven com a jornalers per a l'esmentat convent, situat a uns tres quilòmetres del Bellestar. El monestir té el seu origen en la donació que feu **Pere II**, el 1208, del castell i la comarca de Benifassà a Guillem de Cervera, més tard monjo de **Poblet**, monestir de l'**orde del Cister**, al qual feu donació del lloc de Benifassà.

El 1233, **Jaume I** el Conqueridor confirmà la donació i encomanà als monjos de Poblet la fundació d'un monestir en aquestes terres. La creació del monestir propicià la població de la comarca anomenada la

Tinença. Els pobles que la formen són: el Bellestar, [la Pobla de Benifassà](#), el [Boixar](#), [Coratxà](#), [Fredes](#), [Bel](#) i [Castell de Cabres](#). En un principi, aquests pobles eren granges que el monestir explotava amb els seus propis elements: un monjo, alguns conversos i [masovers](#) a cadascuna. Després van ser poblades, i així va ser el cas del Bellestar i de la Pobla de Benifassà l'any 1261, amb l'obligació de pagar delmes, primícies i novenes al monestir i al bisbe. L'empremta del monestir al poble es fa palesa al campanar de l'església on, sota l'esfera del rellotge, es troba una lauda sepulcral de pedra tallada del segle XV, representant a un cavaller vestit amb l'hàbit cistercenc.

Bel

Geografia

Té una altitud de 953 m i una superfície de 17,09 km². Bel és un dels set pobles que conformen la [Tinença de Benifassà](#), una subcomarca històrica declarada [parc natural](#). El seu entorn està dominat per la Penya de Bel, una muntanya d'uns 1.005 metres d'altitud.

Història

La població és d'origen islàmic, Bel fou conquerit pel rei [Jaume I](#) i està sota el domini del [monestir de Benifassà](#). En un principi, es mantingué independentment, però el seu progressiu despoblament feren que s'agregés a [Rossell](#). Els seus habitants abandonaren definitivament el poble en l'any [1996](#). No obstant això, encara conserva llocs d'interés, com el seu entorn, dominat per la penya de Bel d'uns 1.005 metres d'altitud, i l'[església de Sant Jaume](#), amb portada [romànica](#).

Actualment no té una població permanent, tot i que moltes cases de Bel recobren vida els caps de setmana i durant l'estiu, quan tornen molts dels seus pobladors originals i llurs famílies.

[Església de Sant Jaume](#). La seua portalada constitueix un dels exemples més clars del [romànica](#) de la comarca

Castell de Bel. En ruïnes. Apareix esmentat el 1233 segons un document de la fundació del Monestir de Benifassà. El va conquerir [Blasco d'Alagó](#) i va obtenir la [carta Pobla](#) el [1234](#), passant a formar part dels dominis de Benifassà. Tenia la funció de defensar una zona d'accés a la [Tinença de Benifassà](#).